

273

Onderzoek en beleid

Horen, zien en verkrijgen?

Een onderzoek naar het functioneren van Kijkwijzer en PEGI (Pan European Game Information) ter bescherming van jongeren tegen schadelijke mediabeelden

J.F. Gosselt

J.J. van Hoof

M.D.T. de Jong

B. Dorbeck-Jung

M.F. Steehouder

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

Bju

Boom Juridische uitgevers

Justitie

**Wetenschappelijk Onderzoek-
en Documentatiecentrum**

Inhoud

Samenvatting	13
Deel 1: Inleiding en theorie	23
1 Inleiding	25
1.1 Jongeren en mediaproducten	25
1.2 NICAM en ISFE	26
1.2.1 Totstandkoming en inrichting van Kijkwijzer	27
1.2.2 Totstandkoming en inrichting van PEGI	32
1.3 Vooruitblik rapport	33
2 Onderzoeksontwerp	35
2.1 Onderzoeksvragen	35
3 Voorwaarden voor effectieve zelfregulering	41
3.1 Het verschijnsel zelfregulering	41
3.2 Voor- en nadelen van zelfregulering	44
3.3 Voorwaarden voor effectieve zelfregulering	46
3.3.1 Voorwaarden voor effectieve naleving op de verkooppunten	46
3.3.2 Voorwaarden voor effectieve handhaving	48
3.3.3 Reikwijdte	49
3.3.4 Dekking	50
Deel 2: Resultaten deelstudies	51
4 Kijkwijzer en PEGI	53
4.1 Beschrijving en analyse van Kijkwijzer	53
4.1.1 Doelen, doelgroepen en normadressaten, rol van de branches	53
4.1.2 Reikwijdte en dekking van Kijkwijzer	56
4.1.3 Inrichting van de zelfreguleringsketen Kijkwijzer	59
4.2 Beschrijving en analyse van PEGI	72
4.2.1 Doelen, doelgroepen en normadressaten	72
4.2.2 Reikwijdte en dekking PEGI	73
4.2.3 Inrichting van de zelfreguleringsketen PEGI	74
4.3 Analyse en conclusies	78
5 Naleving van de leeftijdsgrenzen door de detailhandel	81
5.1 Ethische overwegingen	81
5.2 Methode	84
5.2.1 Steekproef van verkooppunten	84
5.2.2 Selectie en begeleiding van mysteryshoppers	86
5.2.3 Procedure	87
5.2.4 Kenmerken van de gekochte audiovisuele producten	89
5.3 Resultaten	90
5.3.1 Overall naleving van Kijkwijzer en PEGI	90
5.3.2 Verschillen tussen de drie onderzoeksscripts	91
5.3.3 Verschillen tussen mannelijke en vrouwelijke mysteryshoppers	92

5.3.4	Interventies	92
5.3.5	Invloed van andere variabelen	93
5.3.6	Bijzonderheden tijdens de bezoeken	93
5.4	Conclusies	94

6 Naleving van de leeftijdsgrenzen televisie 97

6.1	Inhoudsanalyse dekking Kijkwijzer	97
6.1.1	Codeerschema	98
6.1.2	Beschrijving corpus	99
6.1.3	Overall resultaten	101
6.1.4	Kenmerken vertoning Kijkwijzer	102
6.1.5	Resultaten per programmatype	104
6.1.6	Resultaten naar uitzendtijdstip	105
6.2	Coderingsronde: inhoud van niet-geclassificeerde programma's	107
6.2.1	Procedure	107
6.2.2	Resultaten	108
6.3	Conclusies	110

7 Adviesfunctie verkopers 113

7.1	Methode	113
7.1.1	Steekproef	114
7.1.2	Procedure	114
7.2	Resultaten	116
7.2.1	Overall resultaten	116
7.2.2	Verschillen tussen scripts, geslacht verkoper en geslacht kind	117
7.3	Conclusies	119

8 Kennis van en draagvlak voor de systemen en redenen voor(niet-)naleving 121

8.1	Methode	121
8.1.1	Vragenlijst	121
8.1.2	Steekproef	124
8.2	Resultaten	125
8.2.1	Kennis van Kijkwijzer en PEGI	125
8.2.2	Draagvlak en redenen voor (niet-)naleving	129
8.3	Conclusies	137

9 Ongewenste neveneffecten van de pictogrammen 141

9.1	Methode	141
9.1.1	Experimenteel design	142
9.1.2	Experimenteel materiaal: de dvd's en games	143
9.1.3	Onderzoeksinstrument	145
9.1.4	Procedure	146
9.1.5	Proefpersonen	146
9.2	Resultaten	147
9.3	Conclusies	149